

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2024 m. gegužės 23 d., Nr. 24–042VK

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS (ES) DĖL DARBO SKAITMENINĖSE PLATFORMOSE SĄLYGŲ GERINIMO PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), viena didžiausių verslo organizacijų Lietuvoje, atstovaudama Lietuvoje veikiančias dalijimosi platformas „Wolt“ ir „Bolt“, kreipiasi į Jus dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) dėl darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo (toliau – Platforminio darbo direktyva arba Direktyva) projekto. Galutinis direktyvos tekstas jau buvo priimtas ES Tarybos ir Europos Parlamento, tačiau dėl procedūrinių priežasčių turės būti pakartotinai patvirtinamas. Tikėtina, kad Direktyva bus oficialiai paskelbta Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje spalio mėnesį.¹

Pirma, LVK atkreipia dėmesį, kad Platforminio darbo direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę yra itin aktualus dalijimosi platformoms ir per jas dirbantiems asmenims. ES lygiu sutartos Direktyvos tekste numatyta darbo santykių prezumpcija, kuri pradedama taikyti, kai yra faktų, rodančių kontrolę ir vadovavimą, remiantis *nacionaline teise* ir kolektyvinėmis sutartimis bei atsižvelgiant į ES teismų praktiką. Direktyva šalis iš esmės yra įpareigojamos nacionaliniu lygmeniu nustatyti nuginčijamą teisinę darbo santykių prezumpciją – nustatyti kriterijus, kuriais remiantis būtų preziumuojami darbo santykiai. Taigi, kriterijai darbo santykių prezumpcijos taikymui priklausys nuo sprendimų nacionaliniu lygiu. Verslas tikisi, kad šie sprendimai bus priimti įtraukiant suinteresuotas šalis.

Antra, Platforminio darbo direktyvoje taip pat yra „algoritminio valdymo“ nuostatos, kuriomis numatomos apsaugos priemonės, skirtos platforminį darbą atliekančių asmenų apsaugai nuo rizikos, susijusios su automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų naudojimu. Direktyva uždraudžiama tvarkyti tam tikrus duomenų tipus (pvz., asmens duomenis apie platformos darbą atliekančio asmens emocinę ir psichologinę būseną, biometrinius duomenis ir kt.), didinamas automatizuotų stebėsenos ir sprendimų priėmimo sistemų skaidrumas asmenims, dirbantiems platformose. Direktyvoje taip pat numatoma, kad svarbiausius sprendimus platformos ir dirbančiojo santykiuose (pvz. sutarties nutraukimas) galėtų priimti tik žmogus, t.y. jie negalėtų būti priimami automatiškai. Nepaisant to, kad susijusios nuostatos yra imperatyvios, verslas tikisi, kad nacionaliniu lygiu įgyvendinant Direktyvą bus suteikta pakankamai aiškumo, kaip tiksliai jos bus taikomos.

Atsižvelgiant į tai, kad 1) Platforminio darbo direktyvai įgyvendinti bus reikalinga aibė sprendimų skirtingų ministerijų kompetencijos srityse; 2) Direktyvos įgyvendinimas taip pat yra itin aktualus dalijimosi platformoms ir per jas dirbantiems asmenims; ir 3) Direktyvos įgyvendinimui bus reikalingi politiniai sprendimai, susiję su darbo santykių prezumpcijai numatomais kriterijais, kviečiame:

- **Steigti Platforminio darbo direktyvos perkėlimui į nacionalinę teisę skirtą tarpinstitucinę darbo grupę**, į kurią būtų įtraukti verslo ir dirbančiųjų platformose atstovai;

¹ Su Platforminio darbo direktyvos tekstu galima susipažinti čia: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0330_EN.html.

- Darbo grupės apimtyje pradėti analizuoti kokius Platforminio darbo direktyvos elementus nacionalinėje teisėje jau turime įsidięgę; kokie teisinės bazės pakeitimai yra reikalingi atitikčiai užtikrinti;
- Darbo grupėje įvertinti, ar Platforminio darbo direktyvos įgyvendinimui yra reikalingas atskiras įstatymas, ar ją galima įgyvendinti keičiant Darbo kodeksą;
- Nurodyti, kokios ministerijos bus atsakingos už kokius Platforminio darbo direktyvos įgyvendinimo aspektus. Konkrečiai norėtume žinoti, kokios ministerijos (bus) paskirtos už Platforminio darbo direktyvos II skirsnio „Užimtumo statusas“ ir III skirsnio „Algoritminis valdymas“ perkėlimą į nacionalinę teisę.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė